

RAB ALD ER. 3/10

TECKENSKOLAN
POLITISKA
PARTIER

**Praktik
i Indien**

Almedalen 2010

Språk- fajten

RABALDER.

RABALDER ÄR TIDNINGEN FÖR UNGA MED HÖRSELSKADA

RABALDER GES UT AV UNGA HÖRSELSKADADE / SVERIGES INTERESSEORGANISATION FÖR BARN OCH UNGDOMAR MED HÖRSELSKADA

RABALDER KOMMER UT 4 GGR/ÅR

ANSVARIG UTGIVARE /
GUDRUN SKAVEN PETTERSSON

CHEFREDAKTÖR / ANNIKA PIHLBLAD
annika.pihlblad@hotmail.com

TEXT /

ISABEL EKMAN
isabel.ekman@uh.se

JOSEFINE HEDLUND
josefine.hedlund@uh.se

HELÉNE LARSSON
rabalder@uh.se

ANNA KAIN WYATT
rabalder@uh.se

ANNICA BERLIN
rabalder@uh.se

GUDRUN SKAVEN PETTERSSON
gudrun.skaven.petterson@uh.se

FORM/MATTIAS ROLUND
info@mattiasrolund.com/nytt

TRYCK / LJUNGBERGS TRYCKERI

PRENUMERATION / KANSLI@UH.SE
PRENUMERATION / ALTERNATIV 1 /
4 NUMMER 250 KRONOR
ALTERNATIV 2 / 10 EXEMPLAR
4 NUMMER 600 KRONOR
ADRESSÄNDRING / KANSLI@UH.SE /
08-457 55 00 (VÄXEL)

BESÖK / GÄVLEGATAN 16
POST / BOX 6605 / 113 84 STOCKHOLM
TELEFON / 08-457 55 00 (VÄXEL)
FAX / 08-457 55 03
E-POST / KANSLI@UH.SE
WEBB / WWW.UH.SE

Förkylningstider.

Onödig Ohälsa?

SÅ HÄR I FÖRKYLNINGSTIDER så går de flesta av oss runt och nyser. Med hösten kommer förkylningarna som ett brev på posten och sprider sig i skolorna, på arbetsplatserna och på dagis, ja faktiskt var som helst där människor möts och vistas tillsammans. Med en enkel förkylning kan boten vara nog så behaglig; gott om vila samt mycket vätska.

Visste du att din upplevda hälsa (om du känner dig frisk, stark och pigg) är den bästa prognosen på hur du kommer att må i framtiden? Mycket av den upplevda hälsan har att göra med andra saker än din kropp och kondition; det är saker som om du har ett tryggt och bra boende, om du har vänner, om du känner dig delaktig i samhället, om du kan äta dig mätt och om du har ett jobb eller någon annan typ av sysselsättning. Det visar en rapport från folkhälsoinstitutet som publicerades i april 2010.

Ta en stund och begrunda din egen hälsa. Mår du bra? Trivs du med ditt liv? I så fall grattis!

Tyvärr visar siffrorna att personer med funktionshinder generellt sätt har sämre hälsa, lägre inkomst och kortare utbildning än genomsnittet. Det råder också större arbetslöshet inom gruppen. Hur kan man råda bot på detta? Rapporten visar att ungefär en fjärdedel av all ohälsa är sånt som vi kan åtgärda genom att göra samhället mer tillgängligt och mer anpassat för olika typer av funktionshinder. Så låt oss alla nu höja våra röster och säga att vi vill bygga ett humanare samhälle, ett samhälle med mindre ohälsa och med högre tillgänglighet. Ett samhälle där alla oavsett funktionshinder kan delta med samma möjligheter. Det är ett samhälle som är bättre för alla, inte bara för den som har ett funktionshinder – det är en vision som borde engagera alla, även över block och partigränser. Så låt oss ta upp tillgängligheten på den politiska agendan och låt inte något så viktigt bli bortglömt på botten av "konsensus-säcken".

Jag önskar en vacker och förhoppningsvis frisk höst till alla läsare!

ANNIKA PIHLBLAD

” **Så låt oss ta upp tillgängligheten på den politiska agendan och låt inte något så viktigt bli bortglömt på botten av konsensus-säcken.** ”

Vill du jobba med att öka tillgängligheten för oss unga med hörselskada?

**Tveka inte att ta kontakt!
pop@uh.se**

Rättelse!

I artikeln om årsmötet i förra numret hade det tyvärr smugit sig in två fel: på revisor-suppleant ska det inte stå Henrik Säll, utan rätt namn är **Johannes Krohn**. I valberedningen är det inte Christoffer Mann som ingår utan **Rasmus Nilsson**. Rabalderredaktionen ber om ursäkt för detta.

TEXT HELÉNE LARSSON

GÖR TÅGSTATIONERNA TILLGÄNGLIGA FÖR ALLA

ATT VARA HÖRSELSKADAD OCH HÖRA UTROPEN PÅ TÅGSTATIONEN KAN VARA NÄST INTILL EN OMÖJLIGHET. UNGA HÖRSELSKADADE ÄR INTRESSERADE AV HUR DET FUNGERAR MED PROJEKTET STATIONER FÖR ALLA OCH VILKA ANPASSNINGAR DE GÖR FÖR OSS UNGA MED HÖRSELSKADA SÅ VI BJÖD IN TRAFIKVERKET FÖR EN TRÄFF.

TRAFIKVERKET ANSVARAR för våra stationer runt om i landet, detta innefattar mellan 600-700 stycken. Trafikverket ansvarar inte för informationen på tåget, utan detta är respektive tågoperatörs ansvar. Trafikverket ansvarar för de järnvägsstationer som har nationell trafik, samt de som har både nationell och regional trafik. Inom regionaltrafiken är det operatören, till exempel Västtrafik, som är ansvarig.

Projektet **Stationer för alla** arbetar med att tillgänglighetsanpassa stationer runt om i landet. Några har redan anpassats och några är på gång under 2010 och under de kommande åren. Anpassningarna kan exempelvis handla om ledstråk för synskadade, bra belysning eller vindskydd på stationen osv. För oss med hörselskada arbetar trafikverket med att utrusta en del stationshus med teleslinga. Under mötets gång diskuterade vi en del kring detta. Då vi inte går omkring med hörapparaten i T-läge hela tiden är det lätt att missa utrop. Antingen så hör vi inte utropen alls eller så hinner vi inte koppla om våra apparater så att vi hinner höra den viktiga informationen. Textad information förespråkas därför för vår målgrupp, unga med hörselskada.

Trafikverket berättar att det inte är helt enkelt att göra bra och tydliga utrop via högtalarsystemet. Idag använder de en slags telefon som är kopplad till högtalarsystemet på stationen. Det gäller då för personen som gör utropet att tala lagom snabbt samt att hålla telefonen med lagom avstånd från munnen. Vi fick prova att lyssna på ett utrop för att ge våra kommentarer. Vi var samtliga överens om att utropet var tydligt och bra, men det är en

sak att höra det i en lugn möteslokal och en annan att höra det i en stimmig stationsmiljö.

Flertalet av oss med hörselskada upplever problem vid tågförseningar, spårändringar eller andra oförutsedda saker. Med dagens tekniska förutsättningar borde man kunna fixa så att man får ett sms med information om något händer, som exempelvis förseningar eller spårändringar. Trafikverket svarade att tekniska förutsättningar för

Projektet stationer för alla arbetar med att tillgänglighetsanpassa stationer runt om i landet. Några har redan anpassats och några är på gång under 2010 och under de kommande åren.

detta finns. Dock har inte Trafikverket möjlighet att skicka sms till resenärerna, då det inte är de som säljer biljetterna, utan tågbolagen. Att fixa med sms-kommunikation blir i så fall tågbolagens uppgift, de skulle då vid biljettförsäljningen behöva registrera mobilnummer för dem som vill ha sms. Vi i Unga Hörselskadade hoppas förstås på att sms-tekniken når oss inom den närmaste framtiden.

Under hösten hoppas vi kunna träffa tågoperatörerna för att diskutera hur de kan förbättra tillgängligheten för unga med hörselskada på tågen. Vi fortsätter att kämpa för ökad tillgänglighet. ■

Kampen för anpassade tågstationer går vidare.

Läs mer om projektet Stationer för alla

www.trafikverket.se/Privat/Projekt/Nationell-projekt/Stationer-for-alla

Almedalen 2010

Språk-fajten

TEXT JOSEFINE HEDLUND OCH
GUDRUN SKAVEN PETTERSON
FOTO JOSEFINE HEDLUND

Snygga (och belönade) kampanjröjor – här uppvisade av UH:s Kave Noori, Isabel Ekman och Heléne Larsson.

Vilande katt.

VECKA 27, DEN VECKA DÅ DET POLITISKA SVERIGE SAMLAS PÅ GOTLAND, OCH FÖR FJÄRDE ÅRET I RAD SÅ ÄVEN UNGA HÖRSELSKADADE. TILLSAMMANS MED ANDRA DÖV- OCH HÖRSELORGANISATIONER VALLFÄRDARDE VI I VÅRA KNALLROSA T-SHIRTS FÖR ATT PRATA OSS VARMA OM VÅRA FRÅGOR.

VI PÅ UNGA HÖRSELSKADADE drev tillsammans med Sveriges Dövas Ungdomsförbund, Dövblind Ungdom, Förbundet Sveriges Dövblinda, Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn, Vuxendöva i Sverige samt Riksteaterns Open Sign kampanjen Språk för alla, eller hur?

Det var en kampanj för att informera och skapa medvetenhet om förutsättningarna att delta i samhället på lika villkor för människor som är döva, har en hörselnedsättning, dövblindhet eller språkstörning. Att alla ska kunna delta i samhället är en förutsättning för demokratin. Att delta i samhället innebär allt ifrån att ha möjlighet att kommunicera med sin familj och sin omgivning till att kunna ta del av den politiska debatten eller till att ha samma möjligheter att ta del av den gemensamma kulturen och att utbilda sig. Tillsammans var vi cirka 50 personer och hade även 30 stycken teckenspråks-, skriv- och dövblindtolkar med oss.

UH: s Almedalstrupp 2010 bestod av sju personer, dåvarande ordförande Gudrun Skaven Petterson, dåvarande vice ordförande Heléne Larsson, styrelseledamoten Anna Kain Wyatt, vår medlemstidning Rabalders chefredaktör Annika Philblad, två medlemmar ur vår publicitets

och påverkansgrupp Kave Noori och Isabel Ekman samt vår kommunikator Josefine Hedlund. Vi bodde några kilometer utanför Visby på Kneippbyn i små rum med fyra personer i varje. Alla organisationer bodde samlad på Kneippbyn vilket var trevligt och ökade sammanhållningen mellan oss. På onsdagskvällen ordnades en tacokväll, vi dukade långbord på en gräsmatta och satt över 50 personer tillsammans och åt och hade trevligt. Open Sign gruppen

Våra t-shirts blev tydligen både uppmärksammade och omtyckta då vi på fredagskvällen vann Funkisbyråns tävling – Almedalens bästa t-shirt 2010! Funkisbyrån är Sveriges första modellagentur för människor med funktionsnedsättningar.

uppträdde med några av sina nummer och alla organisationers ordföranden höll varsitt litet tal.

Vi visade upp oss genom att genomföra en mobilkampanj en gång per dag runt om i Visby. Vi drog på en skrinka, delade ut vår folder, klubbor och öronproppar och pratade med folk. Open Sign genomförde gatuteater på teckenspråk på några torg i staden och vi hade hejarramsor på både svenskt

teckenspråk och svenska såklart. Dessutom besökte vi massor med seminarium, ställde frågor och träffade flera olika politiker för att föra fram våra frågor.

Tidigare år har vi på UH lagt stort fokus på den så kallade "slingpatrullen". Detta innebär att vi besöker olika seminarium för att kolla tillgängligheten för personer med hörselnedsättning. Vi kollar om det finns hörselslinga i lokalen, hur kvalitén på denna slinga är, vi kollar om arrangörerna har bokat teckenspråks- och skrivtolkar samt kollar attityden hos de som ordnar seminarier och hur de förhåller sig till oss. Vi gjorde självklart samma grej i år och nu med hjälp av de andra organisationerna. Resultatet är slående och visar på att vi verkligen behövs! Totalt kontrollerades över 60 seminarium och debatter av slingpatrullen, resultatet visar att 23 seminarier hade en hörselslinga, 14 hade en egen bokat teckenspråkstolk medan ingen arrangör hade tänkt på att boka skrivtolk. Tyvärr är resultaten svaga men trots det har det skett en ökning från förra året och det är roligt att se att vårt arbete ger resultat. Främst är det dock funktionshinderrörelsen och arrangörer som Föräldrakraft, Handikappförbunden, Handisam och Shia som tänker tillgängligheten men man kan ju faktiskt vara intresserad av att följa seminarier om exempelvis skola, miljö och arbetsliv även om man har en funktionsnedsättning.

Våra t-shirts blev tydligen både uppmärksammade och omtyckta då vi på fredagskvällen vann Funkisbyråns tävling - Almedalens bästa t-shirt 2010! Funkisbyrån är Sveriges första modellagentur för människor med funktionsnedsättningar. Det var runt 15-20 deltagande organisationer bland annat Rädda barnen, Unga Synskadade och Afrikagruppen. Vi fick över 50st fler röster än tvåan och priset var att gratis få anlita en modell från Funkisbyrån modellagentur under en halv dag.

2010-års upplaga av Almedalsveckan var en lyckad tillställning för UH och för kampanjen Språk för alla, eller hur. Vårt knallrosa segertåg delade ut tusentals foldrar och vi blev verkligen uppmärksammade av såväl besökande, som politiker och media. På SVT var vi med i både Rapport och Debatt och på SVT Teckentorget gjordes flera bra reportage om kampanjen. Vi blev också utnämnda till "Torsdagens Almedarling" av bloggen Maktthavare.se. Tack till alla som deltog under veckan! ■

SDU:s Isabella Hagnell leder hejarransor på teckenspråk.

Vi blev utnämnda till "Torsdagens Almedarling" av bloggen Maktthavare.se

Energisk katt.

UH:s ordförande Gudrun samtalar med folkhälsominister Maria Larsson.

Vill du läsa mer om de andra organisationerna?

Besök respektive sajt!

Sveriges Dövas Ungdomsförbund
www.s-d-u.se

Förbundet Sveriges Dövblinda
www.fsd.org

DHB - Riksförbundet för döva, hörselskadade och språkstörda barn
www.dhb.se

Dövblind Ungdom
www.fsd.org/dbu

Vuxendöva i Sverige
www.visriks.nu

Riksteaterns Open Sign
www.riksteatern.se

En peppande vecka.

1

SOCIALDEMOKRATERNA Kombination mellan tecknen social och demokrati. Social tecknas med mått-handen, tummen och pekfinger hålls parallellt med varandra med lite luft mellan (som om du håller i en liten burk mellan dem). Förs från hakan i en lätt utåtbåge upp till pannan. Demokrati tecknas med båda V-händerna och handflatorna uppåt. Starta från ena sidan kroppen och rör den i en halvbåge till andra sidan kroppen.

2

1

2

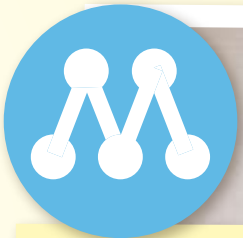
Parti-tecknen

DE POLITISKA PARTIERNÄ HAR VARIT I ROPET I SAMBAND MED RIKSDAGSVALET. NU LÄR VI OSS TECKNA DEM.

VÄNSTERPARTIET Kombination mellan tecknen vänster och parti. Vänster tecknar du genom att klappa på vänster handrygg med höger hand. Parti tecknas genom att först ha klohanden, en öppen hand med lätt böjda fingrar (som om du håller i en boll), en bit framför och ovanför den andra handflatan. För den sedan inåt samtidigt som den förändras till knuten hand, efter det förs den nedåt till kontakt med den flata handen.

MILJÖPARTIET Det är en kombination mellan tecknen miljö och parti. När du tecknar miljö har du en flat hand och en spret-hand (du spretar på fingrarna). Flata handen är vänd med handflatan uppåt och är stilla. Spret-handen är vänd med handflatan mot den andra handen, förs i en liten cirkel medans den förändras till ett ö. Parti tecknas genom att först ha klohanden, en öppen hand med lätt böjda fingrar (som om du håller i en boll), en bit framför och ovanför den andra handflatan. För den sedan inåt samtidigt som den förändras till knuten hand, efter det förs den nedåt till kontakt med den flata handen.

MODERATERNA Här tecknar du bara bokstaven M.

FOLKPARTIET Här tecknar du bara bokstäverna F och sedan P.

KRISTDEMOKRATERNA Det är en kombination mellan tecknen Kristus och demokrati. Placera ringfingret i mitten på ena handen, sedan byter du hand och placerar det andra ringfingret i mitten på den andra handen. Demokrati tecknas med båda V-händerna och handflatorna uppåt. Starta från ena sidan kroppen och rör den i en halvbåge till andra sidan kroppen.

CENTERPARTIET Det är en kombination mellan tecknen C och parti. Parti tecknas genom att först ha klohanden, en öppen hand med lätt böjda fingrar (som om du håller i en boll), en bit framför och ovanför den andra handflatan. För den sedan inåt samtidigt som den förändras till knuten hand, efter det förs den nedåt till kontakt med den flata handen.

ATT LYSSNA PÅ DJÄVULENS ORKESTER

DET SER INTE FINT UT I TEXT MEN RUBRIKEN ÄR VERKLIGEN EN PASSANDE BESKRIVNING AV HUR DET ÄR ATT LEVA MED TINNITUS. JAG ÄR EN AV DE CIRKA 180 000 PERSONER I SVERIGE SOM LIDER AV SVÅR TINNITUS.

DET ÄR ETT SÅ kallat osynligt funktionshinder – efter som man inte kan se på mig utanpå att jag har tinnitus - men det är nog så synligt när man ständigt får uppleva svårigheter i ett normalt socialt liv. Man blir trött, irriterad och okoncentrerad.

Visst vill man försöka ta råden: "tänk inte på det, tänk på positiva saker, gör sånt du gillar". Avslappning, massor olika alternativa behandlingsmetoder för att lindra detta elände finns, men saker och ting kostar.

Tråkigt nog har landstinget inte mer att erbjuda än KBT-terapi och möjligen akupunktur. Det är ju ändå inom läkaryrket man tycker de borde ha specialistkompetens för just tinnitus, ljudkänslighet med mera.

Men vad får man göra då? Bli hemskickad med piller, som kanske fungerar för ett fåtal av alla med tinnitus.

Min vardag är med två små pojkar, en sambo, hus på en liten ort. Men de charmiga bustrollen kan ju inte anpassa sig och sin ljudnivå till mamma, då de är som de flesta barn; fulla av liv, upptåg och rörelse. Man älskar ju sina barn och sin familj, men det har minst sagt varit och är lika tufft för dem som för mig, då min ork inte räcker till och jag kämpar för att vara egotrippad på ett fint sätt.

Det blir jag som får säga till och dra mig undan. Det är lätt att uppfattas som tråkig, deppad, nervös, och man inte har lust till saker som förr...

Till stor del beror detta faktiskt på min tinnitus och ljudkänslighet. Så är jag ju inte egentligen. Utan glad, humoristisk och trevlig!

Jag får hela tiden tänka extra noggrant vilka miljöer jag ska vistas i och säkerställa att hörselpropparna följer med. Hörapparaterna kämpar jag fort-

farande med, då jag trots allt är hörselskadad sen barnsben.

Jag och många andra med tinnitus kan nog kallas för "sökare". Det är lätt att få den titeln när man efter tag gör vad som helst för att få hjälp med ljudet som ingen annan hör eller förstår. En del säger: "Jag har ju ibland lite tjut i örat på kvällen efter en utekväll, eller annan ljudrik miljö, ofta förknippat med stress".

Vad glad för det tänker jag då, så det inte är dygnet runt varenda sekund. Bäst är nog ändå att tolka det där lilla tjutet någon gång ibland som en varningssignal.

För mig hände det efter en ridolycka då jag fick slag i huvud och nacke. Men även hörselskadan finns med i bilden, plus två förlösningar.

Muskulära spänningar är vanliga vid hörselskador och tinnitus, alltså är det underbart att få riktig genomgången massage ibland, alternativt spikmatta.

Att tänka på hållningen, se till att man kan sova bra och slappna av är a och o. Och våga klaga inför läkare, det är en rättighet!

En del landsting kan nog vara olika andra, i mitt landsting har det inte funnits mycket att erbjuda. Däremot har jag som "sökare" hittat massor annat som kallas alternativa metoder: laser, osteopat-behandling, bettskena, fysioterapi, akupunktur, olika homeopatiska behandlingar (t.ex. örtmedicin). Har man pengar tycker jag absolut man ska prova om man lider av tinnitus.

MARINA LÅNGSTRÖM

► **Marinas anti-stress-tips**

- LÄR DIG SÄGA NEJ TILL SÅDANT DU INTE VILL ELLER KAN GÖRA, TA INTE PÅ DIG MER ÄN DU KLARAR, VÅGA BE OM HJÄLP OCH DELEGERA.
- LEV SUNT MED RÄTT KOST, TRÄNING OCH SÖMN.
- BLI MEDVETEN OM KROPPENS OCH SJÄLENS VARNINGSSIGNALER.

- LÖS KONFLIKTER! DE TAR ENERGI OM DE LIGGER OCH GNAGER.
- UTVECKLA DITT SINNE FÖR HUMOR, SE PÅ DIG SJÄLV MED HUMOR.
- SKAFFA HUSDJUR, OM DET INTE ÄR STRESSANDE FÖR JUST DIG.
- VÅRDA DINA VÄNNER.

Häng med på årets ungdomskonferens!

Ungdomskonferensen är vår största medlemshelg och ett bra tillfälle för dig att komma i kontakt med UH om du aldrig varit med på en aktivitet tidigare.

I år kommer vi att hålla till på Ädelfors folkhögskola i Holsbybrunn och temat är samlevnad. Vi varvar föreläsningar med workshops och de fyra områden som kommer att behandlas är kärleksrelationer, familjerelationer, hur hörselskadan kan påverka mina relationer samt normkritik. Helgen bjuder även på en hemlig kvällsaktivitet så skynda att anmäla dig!

Alder: 13 + **Datum:** 12-14 november **Plats:** Ädelfors folkhögskola, Holsbybrunn

Kostnad: 500 kr som betalas i samband med anmälan (i priset ingår logi med helpension, aktiviteter och resa)

Anmälan: senast 12 oktober **Frågor:** Kontakta Sabina på sabina.hedstrom@uh.se eller 08 - 457 55 74

Äventyrshelg i skärgården!

TEXT ANNA KAIN WYATT
FOTO PETER ALEXIS

I maj månad var vi ett gäng från UH som gav oss ut på äventyrshelg i Nyköpings skärgård. Vi samlades i Nyköping för att tillsammans åka buss till Svärdsklöva där Fredrik, vår friluftsguide mötte oss. Därifrån var det en kort båtut till ön vi skulle sova på. Det första vi gjorde när vi kom fram var att bygga vårt vindskydd där vi skulle sova. Kvällen tillbringade vi runt lägerelden med trevligt sällskap och hajk-bananer. Mums!

” Kvällen tillbringade vi runt lägerelden med trevligt sällskap och hajk-bananer. Mums!

Efter en god natts sömn i vindskyddet gav vi oss över till fastlandet igen för dagens aktivitet, kajakpaddling! Där möttes vi av kajaker och vår instruktör för dagen. Det var ganska blåsigt och en del vågor vilket gjorde det hela lite extra spännande (och blött för några) så en del bestämde sig för att åka i båten istället. Till slut gav vi oss iväg på en paddeltur med omväxlande regn, sol och blåst till en ö som heter Broken. Där stannade vi för lunch och en rundvandring på ön. Efter en god lunch i spöregnet så gav vi oss av tillbaka till fastlandet för att

Sabina Hedström och Anna Kain Wyatt myser vid lägerelden.

Kristoffer Gerdien och friluftsguide Fredrik Blomgren

lämna tillbaka kajakerna och laga middag. Riktig lyxmiddag, viltskav tillagade vi alla tillsammans.

På söndag morgon var det dags att packa ihop tältet igen och bege sig tillbaka till fastlandet, där tog några sig ett dopp innan det var dags att vandra. Efter några vändningar och omvägar kom vi tillslut fram till ett hus med dusch och bastu vilket var väldigt uppskattat. En avslutande fika och så tack och hej.

Vi som var ledare tackar för en jätterolig helg med mycket skratt.

Vi var mycket missnöjda med caféernas tillgänglighet.

Fika för alla – ett undantag?

Den 19 maj samlades nätverket Unga för tillgänglighet, som representerar flera olika grupper med funktionshinder, för att testa tillgängligheten av olika caféer i Stockholms innerstad. Samtidigt gjordes en likadan undersökning i Göteborg. Sammanlagt av de två städerna undersöktes 28 caféer. Syftet var att öppna ägarnas och näringsidkarnas ögon inför de problem som vi med funktionsnedsättning kan möta i samhället. Hindras man från att njuta av ett cafébesök, som alla andra, är det ju en form av diskriminering.

Jag, Isabel Ekman, var med i Stockholm och representerade UH tillsammans med Anna Kain-Wyatt, Joakim Lundqvist samt Johanna Käck. Tillsammans blev vi ca 12 personer som delades in i tre grupper. Vi hade sju frågor att ställa till utvalda caféer: Kan alla komma in på caféet? Finns handikapptalett? Finns det något för alla att fika? Är ledarhundar välkomna? Funkar ljudmiljön för alla?

Resultatet av undersökningarna, Stockholm samt Göteborg, var nedslående. Cirka hälften av de undersökta caféerna ger rullstolsburna svåra eller överkomliga problem att ens ta sig in i lokalen. Lyckas man komma in på caféet fanns det i ett fall av tre ingen handikapptalett. I det fall att caféet är i två våningar finns det dessutom ingen hiss. Möjligheten att gå och ta en spontan fika med mina vänner som är rullstolsburna krympte drastiskt. Vi skulle behöva göra en karta över de få caféer som faktiskt ser oss som värdiga

kunder. Tänk vad mycket pengar de caféerna skulle få in!

Fikaalternativet för människor med olika typer av allergi eller intolerans var också knapert och fanns inte alls hos en tredjedel av caféerna. Jag har nära vänner med laktosintolerans. Det är inte alls ovanligt att vi får jaga efter ett café som råkar ha lite laktosfri mjölk. Ofta ger vi upp och shoppar i närmaste Ica-butik. Är det värt för dem att gå på café? Jag vill ju så gärna ha mysigt och fika med dem också!

I Stockholm var majoriteten av caféerna positiva till ledarhundar. Annat var det vid samma undersökning i Göteborg. Där tillät de flesta inte ledarhundar. Angående ljudmiljön så var den i de flesta caféer så dålig att personer med hörselskada hade svårt att samtala i lokalerna.

Ett positivt resultat av undersökningen var att de flesta caféer inte har allergiframkallande växter och dofter i lokalerna. Bemötandet från personalen var också oftast bra, fastän vissa undantag förekom. De tycks ha glömt bort att även vi är deras kunder. De gjorde dålig reklam för sig och kan därmed ha tappat flera kunder.

En av deltagarna, Mikael Ståhl, politisk sekreterare för Riksorganisationen Unga Synskadade (US), säger att resultatet visar på att det finns ett skriande behov av en lagstiftning som klassar bristande tillgänglighet som diskriminering och det kan jag inte annat än hålla med om!

ISABEL EKMAN

Vill du engagera dig i Unga för tillgänglighet?

Maila till kommunikatör Josefine Hedlund på josefine@uh.se

Praktik i Indien

SKULLE JAG VÅGA ANSÖKA OM PRAKTIK I INDIEN? SKULLE JAG VÅGA ATT SOM ENSAM HÖRSELSKADAD I EN GRUPP PÅ 18 PERSONER ÅKA DIT I TRE MÅNADER? JAG SOM DESSUTOM ALDRIG VARIT PÅ NÅGON UTLANDSRESA INNAN OCH INTE NOG MED DET, JAG ÄR VÄRLDENS SÄMSTA PÅ ENGELSKA OCKSÅ. DET FANNS TUSEN TANKAR INNAN RESAN, MEN JAG ÅNGRAR INTE EN DAG ATT JAG TOG CHANSEN OCH VÅGADE ÅKA IVÄG.

Heléne Larsson vågade ge sig ut på ett osäkert men spännande äventyr.

När den här tidningen

i slutet av sommaren kommer ut i era brev-lådor har jag redan börja min sjätte termin på socionomprogrammet på Örebro universitet, om ett år räknar jag med att vara färdigutbildad och kasta mig ut i arbetslivet med allt vad det innebär. Jag är döv med cochlea implantat (CI), jag hör väldigt dåligt även med detta hjälpmedel så jag använder teckenspråks-tolk vid mina studier, såväl

på föreläsningar som under grupparbeten och seminarium. Jag har mött småhinder att få tolk vid mina studier ibland, men det brukade alltid lösa sig till sist. Men då jag behövde tolk för att genomföra min praktik blev det stopp.

I min socionomutbildning ingår 20 veckors verksamhetsförlagd utbildning (praktik). Den ska ske under den femte terminen. I ett tidigt skede fick jag information om att denna praktik kan förläggas i Indien, vilket jag tyckte lät spännande. Tänk att få vara i ett annat land under lång tid och få ta del av deras kultur samt hur de bedriver socialt arbete där. Redan förra våren tog jag kontakt med FUNKA på Örebro universitet. FUNKA är en grupp som samordnar insatser för oss studenter med funktionsnedsättningar. Jag informerade om möjligheten som finns att göra praktiken i Indien och frågade hur de ställde sig till att bevilja tolk till en sådan resa. Den uppfattning som jag fick då var att det snarare handlade om att hitta frivilliga tolkar som kunde följa med till Indien under de tolv veckorna som vi skulle vara där, än om ekonomiska resurser. I början av hösten innan ansökan skulle in pratade jag med FUNKA igen och fick samma svar. Jag skickade in min ansökan att göra min praktik i Indien och blev antagen. Samtidigt fick jag ett mail från FUNKA som meddelar att de ekonomiska förutsättningarna inte tillåter att ha med tolkar till Indien under hela praktikperioden. Jag försökte förgäves på olika sätt få universitetet att tänka om; att se det hela som en fråga om lika möjligheter för studenter med hörselskada eller dövhet i jämförelse med mina hörande klasskompisar. De ansåg sig inte ha de ekonomiska förutsättningarna som krävdes.

Vid ett möte på universitetet i mitten av oktober diskuterades "alternativa lösningar". Jag hade som alternativ att komma på någon billig lösning eller att strunta i min utlandspraktik. Jag fick höra att döva studenter brukar göra praktik i Sverige i teckenspråkig miljö, men enligt min uppfattning har alla döva olika intresse och det finns inget färdigt

manus hur vi skall fungera bara för att vi ha en hörselnedsättning. Den alternativa lösningen blev att jag fick med tolkar två veckor i början. Sedan följde en teckenspråkig kompis till mig följa med och tolka de återstående tio veckorna. När detta beslut togs kände jag mig djupt kränkt av Örebro universitet. De säger sig så ofta ha så mycket erfarenhet och kunskap om studenter med hörselskada eller dövhet, men att tänka på att även vi vill kunna förlägga vår praktik utomlands kunde de inte göra. Det blev en övervägning för min del, skulle jag åka med det stöd som erbjöds eller skulle jag söka praktikplats i Sverige? Utlandspraktik har varit en dröm för mig, så jag bestämde att försöka att resa trots allt.

Den 23 januari vinkade jag hej då till mamma på tågstationen i Örebro. Jag hade aldrig varit hemifrån under så lång tid och kände mig lite nervös men mest förväntansfull. När planet lyfte från Arlanda lämnade vi ett nästan 20 grader kallt Sverige för att landa i ett 30 grader varmt Indien.

” Det är först nu efter praktiken som vi inser hur litet Sverige egentligen är ute stora vida världen.

Vi var totalt 18 personer från Sverige som skulle göra vår praktik i Indien. I denna grupp var jag ensam med hörselnedsättning. Mestadels har vi varit i staden Pune, en stad med omkring 5 miljoner invånare som ligger i sydvästra delen av landet i delstaten Maharashtra. Men vi har också rest en del: till Bombay, Thane, Hyderabad och den lilla byn Aine. Mitt första intryck av Indien var att vad mycket folk det är överallt och trafiken var hemskt men människorna var också väldigt tillmötesgående och trevliga mot oss.

Vi fick snabbt införskaffa indiska kläder att använda under vår praktik, men faktum är att det var betydligt bekvämare att använda de indiska kläderna än våra västerländska jeans när det var som varmast. Dessutom tycker i alla fall jag att de indiska kläderna har helt underbara färger.

Under praktikens gång gjorde vi flera olika studiebesök med koppling till socialt arbete, bland annat med fokus på skola, barnhem, psykisk ohälsa, religion, prostitution, HIV, slumområden, fängelse. Vi har haft den otroliga förmånen att få komma in på platserna och verkligen se hur verksamheten fungera, träffa klienterna som fanns inom de olika verksamheterna, kunna ställa frågor och diskutera. Då vi kom till SOS barnby i Pune blev jag minst sagt förvånad när vi träffade på en man från Göteborg vars far grundade barnbyn där. Kändes väldigt

roligt att kunna få en guidning på svenska under perioden i Indien. Jag blev också väldigt förvånad över hur många klienter de olika verksamheterna tar emot. På mentalsjukhuset som vi besökte fanns inte mindre än 1800 kliner intagna. Mycket skiljer sig åt mellan Sverige och Indien, inte minst de ekonomiska förutsättningarna för att bedriva de olika verksamheterna. Men

jag måste säga att jag är väldigt imponerad av att människor trots väldigt små resurser kan bedriva olika typer av verksamhet.

Jag fick även förmånen att under en dag besöka en av de fyra dövskolorna som finns i staden Pune. På denna skola studerade 120 elever i åldrarna 5-18 år. Besöket på dövskolan var en stark upplevelse för mig. Eleverna var tvungna att lära sig tala efter som det ansågs nödvändigt för att klara ett liv i det indiska samhället. Då eleverna ofta var i stora klasser där alla inte hade möjlighet att se läraren så löste de kommunikationen på ett lite speciellt sätt. En elev fick gå fram och avläsa vad läraren sade, sedan fick den eleven försöka förmedla informationen vidare till de övriga klasskompisarna med hjälp av tal och ibland med något stödtecken här och där.

Det är först nu efter praktiken som vi inser hur litet Sverige egentligen är ute stora vida världen. Då vi besökte Mumbai med sina ca 16 miljoner invånare. En taxichaufför frågade oss varifrån vi kom, vi svarade Sverige och började förklara var det ligger någonstans. När nästa fråga kom hur många människor som bor här i Sverige ville vi nästan inte svara; våra nio miljoner människor, ja det är som en stad i Indien. Där kunde det uppstå vissa kulturella krockar.

Den sista tiden i Indien var otroligt varm med temperaturer en bit över 40 grader. Den 21:a april var det dags för mig att återvända till Sverige igen. Men då blev det problem. Vulkanen vid glaciären Eyjafjallajökull på Island hade fått

ett stort utbrott och askmolnen låg över Europa. Många flyg blev inställda och även vårt plan som skulle ta oss från Mumbai via London hem till Arlanda.

Men jag hade tur och lyckades få tag på biljett till Amsterdam och hade sedan turen att Arlanda öppnade upp igen så sex och en halv timme försenade tog jag mig ner på svensk mark igen. Det var en härlig känsla att komma hem igen, att bli mött av familjen på flygplatsen och sedan styra kosan mot lägenheten i Örebro. Men vad jag frös den första tiden, när vi kom ner i Sverige var det nollgradigt och snöade; en stor kontrast mot Indiens värme.

Jag har under praktiken fått möjlighet att se och besöka platser som jag aldrig skulle kunna få se om jag besökt landet som turist. Jag är mycket glad att jag vågade ta chansen att åka iväg på denna fantastiska resa. Allt vi har sett och upplevt har inte varit roligt, vissa saker har varit svåra exempelvis att möta den stora fattigdom som råder i landet, men detta har givit mig otroliga perspektiv på saker, jag är idag mera tacksam för hur bra vi svenskar har det.

Jag vill också ge ett stort beröm till mitt språkstöd som var med under min praktikvistelse, utan henne hade resan varit omöjlig och hon har verkligen gjort ett kanonjobb. Jag vill uppmuntra alla andra som får möjlighet att göra en sådan resa och åk!

HELÉNE LARSSON

Teckenspråksvecka i Västervik

TEXT ANNICA BERLIN

Massor av teckenspråk under en av sommarens bästa veckor.

VID FEMTIDEN på eftermiddagen söndagen den 27 juni utanför Västerviks folkhögskola i Leksand träffades några av UH:s medlemmar för att delta på teckenspråkslägret. Några var veteraner, andra var nykomlingar, men alla var där för samma sak, att lära sig teckenspråk. Vi tilldelades rum på ett av elevhemmen och alla bodde två och två.

På måndagen samlades vi i aulan för gruppindelning: nybörjargrupp, mellangruppen och den avancerade gruppen. De två första grupperna undervisas av duktiga UH-medlemmar, men den avancerade gruppen har professionella lärare från Västervik. När skolan var slut och en god middag ätits så var det dags för lite roliga lekar. Alla dagar avslutades med kvällsfika, och det var alltid några som gick ner och badade i sjön.

Efter tisdagens lektioner spelade vi brännboll tillsammans med familjerna i tuff-utbildningen som var där samma vecka som oss. På eftermiddagens sista två lektioner höll jag en föreläsning för Tuff-föräldrarna om hur min uppväxt som hörselskadad har varit. De andra deltagarna från UH satt med och lyssnade och även undermedvetet gav mig stöd under tiden som jag stod på scenen. Föreläsningen gick bra och föräldrarna uppskattade den mycket. Till middag blev det grillad mat gemensamt med det andra lägret. Vi blandade upp oss och satt och hade trevliga samtal.

Hela fredagseftermiddagen tillbringade vi nere vid stranden och solade, badade, spelade kubb och umgicks. Kvällsaktiviteten var tipsrunda med individuella tävlingar inblandade.

Lördag hade vi utflykt till Leksands sommarland hela dagen. Mycket sol, bad och åkattraktioner, bland annat gokart, bungytrampolin, hoppborgar. Det fanns flera pooler och olika vattenrutschbanor.

På söndagen var det bara att städa och packa ihop rummen på förmiddagen och efter lunch åkte alla hem. Vi har haft en kul, lärorik och lite galen vecka. Till er som missade veckan så glöm inte att anmäla er till Teckenspråkshelgen som vi har i höst. Men även till nästa års läger. Det är otroligt kul. Man får träffa många, både gamla och nya vänner, utbyta erfarenheter men framför allt lära sig mycket teckenspråk.

Hela fredagseftermiddagen tillbringade vi nere vid stranden och solade, badade, spelade kubb och umgicks.

B-POST
Avsändare / retur
UNGA HÖRSELSKADADE
Box 6605, 113 84 STOCKHOLM

Bli medlem i Unga Hörselskadade

Gratis
första
året!

-----> **Du träffar andra med hörselskada**

-----> **DU KAN PÅVERKA VILLKOREN
FÖR OSS MED HÖRSELSKADA**

-----> **DU BLIR INBJUDEN TILL
ROLIGA KURSER, LÄGER
OCH ARRANGEMANG**

JA, JAG VILL BLI MEDLEM I UNGA HÖRSELSKADADE OCH FÅ RABALDER GRATIS.
PÅ WWW.UH.SE HITTAR DU MER INFO OM OSS.
DU KAN ÄVEN MEJLA DIN ANSÖKAN TILL KANSLI@UH.SE

UH.se
unga hörselskadade

B

PORTO
BETALT
SVERIGE

NAMN _____

ADRESS _____

POSTADRESS _____

PERSONNUMMER _____

E-POST _____

UNGA HÖRSELSKADADE
BOX 6605
113 84 STOCKHOLM

**UH:S VISION ÄR ETT TILLGÄNGLIGT SAMHÄLLE DÄR BARN OCH UNGA MED
HÖRSELSKADA ÄR DELAKTIGA, SJÄLVSTÄNDIGA OCH UTVECKLAS PÅ LIKA VILLKOR**